

§ 72

Dnr KS 2018/02400-7.3.2

Beslut - Motion från (KD) om att inrätta minnesmonument i Västerås för folkmordet 1915 (Seyfo), på kristna folkgrupper under Ottomanska rikets sönderfall i Turkiet

Beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Motionen avslås.

Reservation

Amanda Agestav (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Emil Thessén (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Moderaterna inkommer med särskilt yttrande enligt följande:

"Kristdemokraterna har skrivit en motion att inrätta minnesmonument i Västerås. Vi ser i dagsläget inte den juridiska möjligheten att bifalla motionen, eftersom det enligt att-satsen är kommunen som ska inrätta minnesmonumentet. Vi har däremot förståelse för att det berör många västeråsare och många kan känna sorg över det som hänt. Vi sympatiserar med motionens intentioner och frågan skulle kunna få ett annat utfall om ett privat finansierat initiativ på privat mark."

Ärendebeskrivning

Ibrahim Onar (KD), Amanda Agestav (KD), Samuel Stengård (KD), Joakim Widell (KD) och Elisabeth Wäneskog (KD) har i en motion med rubriken Motion från (KD) om att inrätta minnesmonument i Västerås för folkmordet 1915 (Seyfo), på kristna folkgrupper under Ottomanska rikets sönderfall i Turkiet föreslagit att Västerås inrättar ett minnesmonument för Folkmordet 1915 Seyfo på en lämplig plats i kommunen.

Kommunfullmäktige har den 8 november 2018 § 314 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Motionen har inte remitterats vidare.

Kommunstyrelsen föreslår att motionen avslås mot bakgrund av att kommunen inte kan ta initiativ till att uppföra ett minnesmonument med kommunens medel, eller upplåta kommunens mark till ett minnesmonument över ett av Sverige inte erkänt folkmord. Detta eftersom uppförandet av ett sådant monument inte ryms inom den kommunala kompetensen.

Under tiden för första världskriget skedde i det sönderfallande Ottomanska riket massövergrepp mot de kristna folkgrupperna armenier, assyrier, syrianer, kaldéer och pontinska greker. Motionärerna förslår att Västerås stad upp-

för ett minnesmonument över dessa händelser som en upprättelse för offren för Folkmordet 1915 Seyfo.

Sveriges regering har inte tagit ställning för ett erkännande av folkmordet Seyfo. Det finns alltså inte något officiellt utrikespolitiskt ställningstagande i frågan om Sverige ska erkänna de ovan nämnda massövergreppen som folk-mord eller inte.

Enligt 2 kap 2 § kommunallagen får kommunen inte ha hand om sådana angelägenheter som enbart staten ska ha hand om. Frågan om upprättandet av ett minnesmonument över ett folk-mord är av utrikespolitisk karaktär och en kommun har inte behörighet eller befogenhet att ta på sig kostnader eller exempelvis upplåta mark för uppförandet av ett sådant minnesmonument.

Som exempel kan nämnas att Norrköpings kommun 2015 tog ett inriktningsbeslut om att placera ett SEYFO/GENOCIDE-monument i Norrköping genom partiell nyttjanderätt. Att kommunen beslutade att godta, och på ett avgörande sätt bidra till, att ett minnesmärke med budskapet att Seyfo är att betrakta som ett folk-mord, skulle uppföras på kommunal mark var enligt Kammarrätten i Jönköpings mening att betrakta som att kommunen tog ställning i folk-mordsfrågan (mål nr 1559-16). Kammarrätten menade att eftersom denna fråga är utrikespolitiskt kontroversiell så ska den enbart skötas av staten och kommunens beslut upphävdes därför. Norrköpings kommun överklagade domen till Högsta Domstolen men vägrades prövningstillstånd (mål nr 2679-17).

Frågan om ett minnesmonument över massövergreppen mot armenier, assyrier, syrianer, kaldéer och pontinska greker under tiden för första världskriget är en angelägen fråga för många Västeråsare. Det finns full förståelse för att detta är viktigt, men begränsningen av den kommunala kompetensen förhindrar Västerås stad från att uppföra ett minnesmonument i enlighet med förslaget i motionen. Staden kan dock delta i diskussioner, förmedla kontakter eller på andra sätt bidra till att ett minnesmonument blir rest av någon annan aktör.

Stadsledningskontoret har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Motionen avslås.

Yrkanden

Amanda Agestav (KD) och Emil Thessén (SD) yrkar bifall till motionen.

Carin Lidman (S) yrkar bifall till stadsledningskontorets förslag.

Proposition

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut, dels Emil Thesséns (SD) och Amanda Agestavs (KD) förslag, dels Carin Lidmans (S) förslag. Ordföranden föreslår en propositionsordning där de två förslagen ställs mot

varandra. Kommunstyrelsen godkänner föreslagen propositionsordning varvid den genomförs. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med stadsledningskontorets förslag.

Kommunstyrelsen
Lena Jarl
Epost: lena.jarl@vasteras.se

Kopia till

Kommunstyrelsen

Svar på Motion från (KD) om att inrätta minnesmonument i Västerås för folkmordet 1915 (Seyfo), på kristna folkgrupper under Ottomanska rikets sönderfall i Turkiet

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Motionen avslås.

Ärendebeskrivning

Ibrahim Onar (KD), Amanda Agestav (KD), Samuel Stengård (KD), Joakim Widell (KD) och Elisabeth Wäneskog (KD) har i en motion med rubriken Motion från (KD) om att inrätta minnesmonument i Västerås för folkmordet 1915 (Seyfo), på kristna folkgrupper under Ottomanska rikets sönderfall i Turkiet föreslagit att Västerås inrättar ett minnesmonument för Folkmordet 1915 Seyfo på en lämplig plats i kommunen.

Kommunfullmäktige har den 8 november 2018 § 314 remitterat motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Motionen har inte remitterats vidare.

Frågan om ett minnesmonument över massövergreppen mot armenier, assyrier, syrianer, kaldéer och pontinska greker under tiden för första världskriget är en angelägen fråga för många Västeråsare och det finns full förståelse för att detta är viktigt. Den kommunala kompetensen är dock begränsad och det förhindrar Västerås stad från att uppföra ett minnesmonument i enlighet med förslaget i motionen. Staden kan istället bidra på andra sätt till att ett minnesmonument blir rest av någon annan aktör genom att t.ex. delta i diskussioner eller förmedla kontakter.

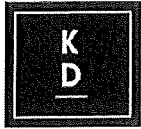
Under tiden för första världskriget skedde massövergrepp i det sönderfallande Ottomanska riket mot de kristna folkgrupperna armenier, assyrier, syrianer, kaldéer och pontinska greker. Motionärerna förslår att Västerås stad uppför ett minnesmonument över dessa händelser som en upprättelse för offren för Folkmordet 1915 Seyfo.

Sveriges regering har inte tagit ställning för ett erkännande av folkmordet Seyfo. Det finns alltså inte något officiellt utrikespolitiskt ställningstagande i frågan om Sverige ska erkänna de ovan nämnda massövergreppen som folkmord eller inte.

Enligt 2 kap 2 § kommunallagen får kommunen inte ha hand om sådana angelägenheter som enbart staten ska ha hand om. Frågan om upprättandet av ett minnesmonument över ett folkmord är av utrikespolitisk karaktär och en kommun har inte behörighet eller befogenhet att ta på sig kostnader eller exempelvis upplåta mark för uppförandet av ett sådant minnesmonument.

Som exempel kan nämnas att Norrköpings kommun 2015 tog ett inriktningsbeslut om att placera ett SEYFO/GENOCIDE-monument i Norrköping genom partiell nyttjanderätt. Att kommunen beslutade att godta, och på ett avgörande sätt bidra till, att ett minnesmärke med budskapet att Seyfo är att betrakta som ett folkmord, skulle uppföras på kommunal mark var enligt Kammarrätten i Jönköpings mening att betrakta som att kommunen tog ställning i folkmordsfrågan (mål nr 1559-16). Kammarrätten menade att eftersom denna fråga är utrikespolitiskt kontroversiell så ska den enbart skötas av staten och kommunens beslut upphävdes därför. Norrköpings kommun överklagade domen till Högsta Förvaltningsdomstolen men vägrades prövningstillstånd (mål nr 2679-17).

Kommunstyrelsen föreslår att motionen avslås mot bakgrund av att kommunen inte kan ta initiativ till att uppföra ett minnesmonument med kommunens medel, eller upplåta kommunens mark till ett minnesmonument över ett av Sverige inte erkänt folkmord. Detta eftersom uppförandet av ett sådant monument inte ryms inom den kommunala kompetensen.

Motion

Inrätta minnesmonument i Västerås för folkmordet 1915 (Seyfo), på kristna folkgrupper under det Ottomanska rikets sönderfall i Turkiet

2015 var det 100 år sedan folkmordet Seyfo inträffade, där över 1,5 miljoner kristna invånare armenier, syrianer, assyrier, kaldéer och pontiska greker brutalt massakrerades främst på grund av sin kristna tro och etniska tillhörighet. Det är ett av de mest brutala brotten i vår historia, men ändå blev omvärlden tyst efter det. Det var först år 2010 som Sveriges riksdag erkände folkmordet 1915 som det folkmord som det var och fyrtiofem andra nationella parlament har också erkänt folkmordet. Det skedde efter lång debatt i riksdagen och inte minst hårt arbete från berörda folkgrupper och dess organisationer. De stod upp för sin rätt och för sin historia. Erkännandet har ännu inte ratificerats av svenska regeringen, vilket är anmärkningsvärt, och så sent som i våras vägrade den sittande regeringen att fullfölja riksdagens beslut. Ett erkännande är en bekräftelse och bringar ro till drabbades anhöriga.

Under terrororganisationen Islamiska Statens framfart under de senare åren i Irak och Syrien har vi kunnat se hur historien upprepar sig och hur kristna folkgrupper återigen utsätts för ett folkmord. Terrorgruppen IS brutala övergrepp medförde att kyrkklockorna i Mosul och Nineve-regionen tystnade.

De kristna folkgrupperna fördrevs med våld från sina hemtrakter och lever i flyktningförläggningar under vidriga förhållanden. I krig och förtryck är det oftast kvinnor och barn som är mest utsatta. De senaste åren fick kristna se hur sina fruar och döttrar blev våldtagna och mördade. Kristna och yezidiska flickor tillhör de som har blivit extra utsatta för IS brutalitet.

2017 uppgav den kaldeisk-katolska kyrkan, det största kristna samfundet i Irak, att antalet kristna i Irak har minskat från 1,5 miljoner 2003 till ett par hundratusen. Det är en skrämmande siffra som berättar mycket. Bland annat konkretiserar den vilket förtyck de kristna i Irak har levt under, men siffran visar även på vikten av att omvärlden agerar och inte sitter tysta.

Under tiden har omvärlden tittat på – och återigen varit tyst. Detta trots att möjligheterna att följa IS framfart har varit goda. 1915 fanns inte sociala medier och en intensiv nyhetsbevakning. I dag är fallet så, men tystheten består. I dag sker ett stort återbyggnadsprojekt där vi hoppas att kyrkklockorna inte bara ljuder igen, utan att vi får ett samhälle där klockorna också spelar roll och får en framtid

Kristdemokraterna Västerås

utan förtryck och våld. Fred och frihet och en demokratisk utveckling är räddningen för kristenheten i Mellanöstern. Alla människor föddes fria och jämlika. Värden så som jämlikhet, respekt för människovärdet, respekten för demokrati och mänskliga rättigheter och inte minst religions måste värnas.

Vi är glada över att Kristdemokraterna har haft ett starkt engagemang i Sveriges riksdag och EU-parlamentet i frågan om en fredad zon för kristna folkgrupper i Nineve regionen i Irak samt ett erkännande av pågående folkmord på kristna folkgrupper och jazidier. Detta engagemang har bidragit till resolutionsbeslut i EU-parlamentet om ett erkännande av pågående folkmord på kristna folkgrupper och jazidier samt en fredad zon för kristna folkgrupper i Irak.

EU erkände detta folkmord 2016, och det är viktigt att EU kan vara en stark part i att se till att det aldrig upprepas. Det gör vi genom att öppna ögonen och motverka intolerans, diskriminering och förföljelse och sprida kunskap genom att resa ett minnesmonument för att hedra offren av folkmordet 1915 Seyfo.

På lokal nivå i Västerås kan vi inte göra allt, men nu är det dags att vi bidrar till att de kristna folkgrupperna som drabbades av folkmordet 1915 får upprättelse på det sätt som vi kan göra. Ett sätt är att inrätta ett minnesmonument i Västerås för att påminnas och hedra offren. Ett monument för upprättelse.

Vi föreslår därför kommunfullmäktige

Att: Västerås inrättar ett minnesmonument för Folkmordet 1915 Seyfo på en lämplig plats i kommunen.

Västerås 2018-10-05

Ibrahim Onar
Ledamot

Amanda Agestav
Ledamot

Samuel Stengård
Ledamot

Joakim Widell
Ersättare

Elisabeth Wäneskog
Ersättare